

UPA2019/57 – UPA2019/209

22/3-2019

Randi Vestergaard Evaldsen

**Tallimanngornerup arfininngornerullu unnuani kiisalu ullut freerfiusussat nallilerneranni ullaassakkut
05.00-p tungaanut imigassamik sassaaliisalernissaq anguniarlugu Imigassamut inatsimmi § 26-p
allanngortinnissaanut siunnersummik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik
Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.**

(Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit)
(Siullermeerneqarnera)

**Uunga siunnersuut: Imigassaq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut
inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2019-imeersoq.**

(Peqqissutsimut, Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoq)
(Siullermeerneqarnera)

2018-mi Ukiakkut ataatsimiinnermi Inatsisartuni amerlanerussuteqartut aaliangerpaat Imigassamut
Inatsimmut allannguutissanik arlalinnik Naalakkersuisoq saqqummiussinissaanut piumaffigineqassasoq.
Allannguutissatut siunnersuutit taakku Demokraatinit siunnersuutaapput. Taamaattumik
nuannaarutigaarput Inatsisartut aalajangernerisa inatsisinngortinnissaannut alloriartussanngoratta.

Taassumap saniatigut oqallisigisassata aamma ilagivaat Inatsisartuni ilaasortap Justus Hansen-ip
siunnersuutaa, tassalu salaalliiisarnermi piffissap allagortinneqarsinnaanera.

Nammineerlunga siunnersuutit ataasiakkaat oqaaseqarfingissavakka aallarniutigissallugulu immikkoortoq
209, tassani pineqarluni imigassamut inatsisip allannguutissaanik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut
peqquneqarnerat.

Immikkoortoq 209

Killilersuinerit taamatullu qitiusumik pissaanermik tigumminnittut pisortat ilungersorlutik
nakkutilliiniarsarinerat aqqutissaanngilaq. Naalakkersuisut siuliisa tamanna ajoraluartumik puigorpaa, IA
Siumut Partii Nalerarlu siuttoralugit imigassamut inatsisip sukaterneqarnissaanut arlalinnik
siunnersuuteqaramik taamaasiernermikkullu inuit ataasiakkaat sakkortuumik kiffaanngissusiiarlugit.
Ullormiit ullormut Demokraatinuit aalajangerpugut siunnersuut taanna akueriniarnagu taamaattumillu
iluarisimaqaarput matuma siunnersuutip suliarineratigut inuit kiffaanngissuseqarnerunissaannut
alloriarsinnaanngoratta. Upperilluinnarpummi innuttaasut namminneq nalunngikkaat suna imminnut
pitsaanerpaanersoq. Inuit ataasiakkaat kiffaanngissuseqartitaanissaat Demokraatinut
pingaaruteqarluinnarpooq. Nunaqqatigut tatigaagut. Upperaarput nunami maani inuit imminnut

isumagisinaasut. Aammattaaq isumaqarpugut inuiaqatigiit suarsuppassuarnut aalajangersarneqassangitsut.

Nuannaarutigaarput Naalakkersuisut saqqummiussinerminni naggataatigut qinermassuk Inatsisartuni amerlanerussuteqartut tusaaniarlugit. Aammali nuannaarutigaarput tusarniaanermut atatillugu akissutit aamma tusarnaarneqarsimammata. Assersuutigalugu paragraffi, politiinik periarfissiisoq piginnittumut ingerlatsisumut paasissutissanik ingerlatitseqqinnissaminut, kikkut sassaaliisarfimmut iseqqusaannginnersut pillugit. Nuannerpoq takullugu tusarniaavigineqartut akissutaat ataqqineqarsimasut.

Nunatsinni imigassartornerput ukiut kingulliit amerlasuut ingerlanerini apperaluttuinnarnikuovoq. Tamanna qujanaqqaq kisianni suli suliassaqarpugut. Imertariaatsip allanngortinnissaa sulissutigisariaqarpapput, imigassaq inuppassuarnut ilaqtariippassuarnullu suli ajornartorsiutaammat. Tassani isumaqarpunga angajoqqaat angisuumik akisussaaffeqartugut meeqqatsinnut aammalu taakku peqatigisartagaannut. maligassiuisariaqarpugut meeqqatsinnullu ilinniartitsissutigalugu imigassamik torersumik atuinissaq siunertaralugu soorlu aamma allarpassuartigut ilinniartitarigut. Illit angajoqqaatut qitornat ilinniartissinnaanngikkukku taava kina ilinniartitsisuussava? Piumagutta piumanngikkaluaruttaluunniit imigassaq inuusuttut kulturiannut ilaavoq. Uagut angajoqqaatut suliassaraarput kulturip pitsasuunissaa ajortuunani.

Tamanna inuusuttut peqatigalugit isummerfigisariaqarpapput pingartumik angajoqqaat suleqatigalugit aalajangeeqatigiissaagut qaqugu ajornarunnaartassanersoq fiisternermini imertalernissaat?

Oqaloqatigissavagut qanoq imertigissanersut aammalu pisuni suni "killisanik qaangiineq" qanoq kinguneqassanersoq. Uanga nammineq isumaqarpunga meeqqat 14-nik 15-nilluunniit ukioqaleraangata apeqqutit tamakku eqqartortarnissaat tulluartuusoq, taamaakkaluartrorli suli mikinerutillugit oqaloqatigisassavagut arlaannik pisoqarsinnaanera pinaveersaartinniarlugu. Isumaqarpunga tassani angajoqqaat ikioqatigiittariaqartut, inuusuttut anguniagassinneqartariaqarpup aalajangersimasunik malitassinneqartariaqarpup. Inuusuttut ataatsimoortarput ikioqatigiittuarumaarput imminnullu susassareqatigillutik.

Misilitakkat ilaatigut Danmarkimi takutippaat, imigassartoriaaseq sunniuteqarfingineqarsinnaasoq qaammarsaaneq ilinniartitsinerlu atorlugit. Sumiiffinni taamatut ingerlatsiviusimasuni inuusuttut imerngaartartut ukiui qaffasinnerusarsimapput aammalu inuusuttut sapaatip akunneri tamaasa imertartut ikileriarsimapput. Aammattaaq akunerineqartalernikuovoq imigassamut naaggaartoqartarnera.

Misilitakkat tamakku nunatsinni aamma atortariaqarpagut. Qularnaartariaqarpapput inuusuttut, angajoqqaat, atuarfiit politiillu suleqatigiinnissaat, ataatsimoortrluta iliuuseqarnitsigut tunniusimanitsigullu qularnaarniassagatsigu imeriaatsip allanngortinnissaa. Inuusuttut kiffaanngissuseqartittariaqarpagut akisussaassuseqartumik pissuseqarnissaannut aammalu ammasumik unneqqarissumillu oqaloqatigisariaqarpagut - iluaqtanngilaq ulorinartut saagut tunuannut toqqortoraluarutsigit peqanngitsusaartillugit. Taamaattumik siunissami imigassamik atueriaaseqarnissatsinnut tulluarpoq ullumi imigassamut inatsisip ajortortaasa allanngortinnissaannut alloriassagatta.

Naggataatigut innuttaasut tamaasa pilluaqqorusuppakka maani Inatsisartuni ullumikkut alloriaqqikkatta kiffaanngissuseq siuarsarniarlugu. Peqataanilli tamanut eqqaasitsissutigilara kiffaanngissuseq akisussaanermik malitseqtarmat.

Taamatut oqaaseqarlunga immikkoortoq 109 Inuitissarsiornermut Ataatsimiititaliamut innersuuppara.

Immikkoortoq 57

Inatsisartunut ilaasortap Justus Hansenip saqqummiuppa siunnersuut pitsaasoq eqqarsaatigilluagaasorlu tassuunalu sassaalliarfiit kiffaanngissuseqarnerulersillugit periarfissaqarnerulersillugillu tallimanngornerup arfinningornerullu unnuani taamatullu ullup freerfissa unnuani, soorlu nallittuni ullup qaanissaata tungaanut ullaassakkut tallimat tungaanut imigassamik sassaaliisalernissaannut. Tassani eqqaasitsissutigilara periarfissaq pineqarmat naalakkiut pineqarani. Sulliviit ataasiakkaat nammineq aalajangertarumaarpaat periarfissamik atuiniarnerlutik.

Demokraatini isumaqataavugut aamma politiit oqaatigaat siunniussaq isumaqarluartoq.¹.

Eqqaasitsissutigeqqissavarput inuit kiffaanngissuseqarnissaat pingarnerujuuaannartariaqarmat killilersuinermut eqqarsaatigilluagaanngitsunut naleqqiullugu. Aamma eqqaasitsissutigeqqissavara nunatsinni imigassartorneq appariartormat taamaassimammallu ukiorpassuarni.

Inatsisartunut ilaasortap Justus Hansenip siunnersuutaa pitsasuuvoq akuerineqartariaqarlunilu. Siunnersuut aappassaaneerneqartinnagu Inuitissarsiornermut Ataatsimiititaliamut innersuupparput.

---

¹ <https://knr.gl/kl/node/190295>